

Лариса Сливка
кандидат педагогічних наук, доцент,
Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника,
Україна
loroczka@ukr.net

Larysa Slyvka
Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor
Vasyl Stefanyk Precarpathia National University
Ukraine
loroczka@ukr.net

**ПЕДАГОГІЧНИЙ НАГЛЯД ЗА
ЗДОРОВ'ЯБЕРЕЖУВАЛЬНИМ ВИХОВАННЯМ УЧНІВ
ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ ШКІЛ У ПОЛЬСЬКОМУ
ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРИ**

**PEDAGOGICAL SUPERVISION OF HEALTH EDUCATION
OF STUDENTS OF SECONDARY SCHOOLS IN THE POLISH
EDUCATIONAL SPACE**

Ключові слова: завдання школи і вчителя, здоров'ябереження, здоров'ябережувальна едукація, педагогічний нагляд, аналіз і оцінка.

Динамічні зміни, що відбуваються у світі, і, як наслідок, зростаючі очікування щодо суспільства, вимагають нового погляду на різні сфери життя, зокрема і на цілі та завдання школи. Перш за все тому, що нинішня школа усе ще відповідає на потреби того світу, якого вже не існує [3, s. 8]. Отже, сучасній школі конче потрібні зміни, тому що часи, в які вона працює, змінюються. Загальноосвітня школа повинна впроваджувати нові цілі та завдання.

За своєю сутністю, «педагогічний нагляд», як зазначено у 55-ій статті 1-го розділу Закону від 14 грудня 2016 р. під назвою «Освітнє право», полягає в: «1) оцінці стану й умов навчальної, виховної та опікунської діяльності шкіл, освітніх установ і

вчителів; 2) аналізі та оцінці результатів навчальної, виховної та опікунської діяльності, а також іншої статутної діяльності шкіл та освітніх установ; 3) наданні допомоги школам, освітнім установам і вчителям у виконанні ними завдань навчання, виховання та догляду; 4) заохоченні педагогів до педагогічних, методичних та організаційних інновацій» [1, с. 46–47].

Одним з важливих напрямів педагогічного нагляду (він здійснюється на зовнішньому і внутрішньому рівнях) є моніторинг і оцінювання дидактичної, виховної і опікунської діяльності учителя і школи в контексті здоров'язбереження учнів і формування у них культури здоров'я.

Доцільну інформацію про сутність алгоритмів спостереження, контролю і оцінювання «позитивів» і «недоліків» реалізації здоров'язбережувального виховання в загальноосвітній школі ми почерпнули зокрема з публікації колективу польських вчених (М. Хажинська-Ґуля, М. Яворська, Р. Богуш, К. Коцка, Р. Домжал-Джевіцька, А. Васіл) під назвою «Реалізація здоров'язбережувальної едукатії у підставовій школі, гімназії і ліцеї у світлі думок вибраної групи учнів» [2]. Анотативно репрезентуємо низку висновків, зроблених науковцями після проведення цього дослідження.

Отримання думки учнів про здоров'язбережувальне виховання є одним із основних принципів успішної його реалізації в шкільній практиці. Дослідження передбачало пошук відповідей на такі питання: «Чи гімназія і надподставова школа (зокрема, ліцей) продовжують інвестування у знання учнів про здоров'я, розпочате у підставовій школі?», «Яка модель здоров'язбережувальної едукатії вимальовується на основі зібраних думок?».

Було опитано 368 учнів підставових шкіл, гімназій і ліцеїв. Більшість з них взагалі не знали, що у школах, де вони здобувають освіту, реалізується здоров'язбережувальна едукатія, а ті, які знали про це, оцінили цей напрям едукатії досить негативно. Лише менше чверті учнів зізналися, що у школі «підключаються про їхнє здоров'я».

Проведене дослідження засвідчило, що у «старшій» школі промоція різних форм рухової активності є менш активна. Відповіді опитаних вказували на те, що тематика і форми

проведення занять і заходів, присвячених проблематиці здоров'я, дуже часто не відповідають потребам учнів, відтак, не є корисними для них.

Одним із висновків вчених є факт чіткої відмінності як у якості, так і в різноманітності форм переказу інформації про здоров'я між школами того чи іншого рівня освіти. Так, у гімназіях і ліцеях майже не спостерігається «продовження» (наступність) ініціатив щодо формування в учнів знань і умінь з проблематики здоров'язбереження, розпочатого в підставовій школі. До того ж, у тих школах, учні яких приймали участь в дослідженні, переважає авторитетна модель здоров'язбережувальної освіти.

Література

1. Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 18 maja 2021 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy – Prawo oświatowe. *Dziennik Urzędowy*. 2021. poz. 1082. S. 1–114.
2. Realizacja edukacji zdrowotnej w szkole podstawowej, gimnazjum i liceum w świetle opinii wybranej grupy uczniów / M. Charzyńska-Gula, M. Jaworska, R. Bogusz, K. Kocka, in. *Medycyna Ogólna i Nauki o Zdrowiu*. 2013. Tom 19. nr 4. S. 431–438.
3. Szkoła wobec wymagań państwa : poradnik dla nauczycieli i dyrektorów / praca zbiorowa pod red. Anny Gołowskiej. Warszawa : ORE, 2015. 120 s.